

Buisje in luchtpijp om te ademen (Tracheotomie en tracheacanule)

Uw familielid of naaste is opgenomen op de Intensive Care (IC) en heeft op dit moment ondersteuning van de ademhaling nodig. Er is aan u verteld dat uw naaste een tracheotomie krijgt, of heeft gekregen. In veel gevallen is dit tijdelijk. In deze folder leggen wij u uit wat een tracheotomie is, wat de voordelen van deze ingreep zijn en met welke ongemakken uw naaste te maken kan krijgen.

De folder is bedoeld als aanvulling op de mondelinge informatie, die u van de behandelend specialist (Intensivist) en verpleegkundige ontvangt.

Wat is een tracheotomie?

Een tracheotomie is een opening in de hals naar de luchtpijp. In de meeste gevallen legt de Intensivist van de IC deze aan. Soms is het nodig om de ingreep op de operatiekamer te doen.

Voor het aanleggen van de tracheotomie wordt de patiënt eerst in slaap gebracht. Dan prikt de Intensivist met een naald een gaatje in de hals onder de adamsappel en boven het borstbeen. Met een scope (flexibele slang met aan het einde een camera) wordt in de keel gekeken om de juiste positie in de luchtpijp te bepalen. Hierna maakt de Intensivist dit gaatje iets ruimer en kan de tracheacanule (het beademingsbuisje) geplaatst worden.

Over het algemeen informeren we u van tevoren over de beslissing om een tracheacanule te geven. In zeldzame gevallen kan met spoed een tracheotomie nodig zijn, bijvoorbeeld bij ernstige ademnood door een plotselinge afsluiting van de luchtpijp.

Wat is een tracheacanule?

- Een tracheacanule is een kunststof pijpje met aan het einde een cuff (ballonnetje).
- Dit ballonnetje wordt opgeblazen zodat er geen lucht of slijm langs de canule stroomt. De in- en uitademing verlopen dan alleen nog via de canule.
- De tracheacanule vervangt de tube (beademingsbuis) die via de mond was ingebracht. De beademingsmachine kan aangesloten worden op de tracheacanule.
- De machine kan volledige of gedeeltelijke ondersteuning van de ademhaling bieden.
- Wanneer de toestand van de patiënt het toelaat, kan deze ook zelfstandig (zonder hulp van de beademingsapparatuur) via de tracheacanule ademen, eventueel met extra zuurstof.
- De tracheacanule bestaat uit een buiten- en een binnencanule.
- De binnencanule wordt regelmatig vervangen omdat deze vies wordt.
- De canule wordt op de juiste positie gehouden door een bandje om de nek dat bevestigd is aan de halsplaat.

Waarom een tracheotomie?

De Intensivist heeft vanwege een van de volgende problemen/situaties besloten uw familielid of

naaste een tracheacanule te geven:

- De beademing gaat lang duren. Een tracheacanule veroorzaakt minder irritatie in mond en keel en is daarom beter te verdragen.
- Het ontwennen van de beademingsmachine verloopt moeizaam. Met een tracheotomie gaat het ontwennen vaak makkelijker.
- Slijm uit de longen kan onvoldoende worden op gehoest. Via een tracheacanule kan dit overtollig slijm makkelijker worden weggezogen.
- Er is een zwelling in het gezicht en/of in de luchtwegen, bijvoorbeeld door een ongeval of operatie. Het is noodzakelijk dat de luchtweg open blijft. Een tracheotomie garandeert een vrije luchtweg.
- Een operatie of trauma in het hoofd- of halsgebied, waarbij de normale ademweg (tijdelijk) niet behouden kan worden.

Voordelen daarnaast zijn:

- De mond kan makkelijker en beter worden verzorgd.
- Uw familielid of naaste kan soms met zijn/haar mond woorden vormen die u kunt 'liplezen'.

Praten met een tracheacanule?

Met een tracheacanule kan uw familielid of naaste niet praten.

In sommige gevallen is het mogelijk om de patiënt door middel van een 'spreekklep' te laten spreken. Dit kan alleen als de patiënt niet aan de beademingsmachine is aangesloten. De cuff (het ballonnetje) moet hiervoor leeg zijn, zodat de uitademingslucht niet via de canule, maar via de normale weg, langs de stembanden, stroomt.

Spreken via een 'spreekklep' vraagt veel energie van de patiënt. Uw familielid of naaste moet daarom kracht genoeg hebben en zich niet verslikken in speeksel. De cuff moet veilig leeg kunnen zijn.

Eten en drinken met een tracheacanule?

Over het algemeen is een patiënt op de IC niet in staat normaal te eten of te drinken. Dit kan worden veroorzaakt door de slaapmedicatie die de patiënt krijgt. Ook is de patiënt, als hij of zij wakker is, vaak te zwak om veilig te slikken en dan is de kans op verslikken groot. Daar komt bij dat als de cuff van de tracheacanule opgeblazen is, de slikbeweging tot een minimum beperkt moet worden omdat hierdoor het keel/hals gebied kan beschadigen.

Als een patiënt niet in staat is om te eten, worden voeding en vocht via een voedingssonde en/of een infuus gegeven. In een later stadium, als de cuff veilig leeg kan zijn, kan er rustig aan gestart worden met eten en drinken. De logopediste, een paramedicus, gespecialiseerd in het behandelen van aandoeningen op het gebied van persoonlijke communicatie, stem, taal, spraak, gehoor en slikken, zal dit proces begeleiden.

Wanneer wordt de tracheacanule verwijderd?

Zoals eerder beschreven zijn er verschillende redenen om uw familielid of naaste een tracheacanule te geven. Het is afhankelijk van deze redenen wanneer de tracheacanule definitief verwijderd kan

worden. We verwijderen de tracheacanule zodra er geen noodzaak meer voor is.

We plakken het gaatje (de tracheotomie) goed af met een speciale pleister. Dit geneest vanzelf. Vanaf het moment dat de tracheacanule eruit is, kan uw familielid of naaste binnen enkele minuten tot dagen weer praten. Hier blijft een klein litteken over.

Vragen?

Hebt u na het lezen van deze informatie nog vragen? Stel deze dan gerust aan de verpleegkundigen van de Intensive Care.

Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen van de folder enkele vragen beantwoorden? De vragen vindt u via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Hartelijk bedankt alvast.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

196104052023